

LA FORMACIÓ AMB JOVES

Objectius

Oferir elements pràctics i recursos per facilitar el procés d'aprenentatge dels joves

Continguts

- Característiques d'aquesta etapa evolutiva dels alumnes
- Factors de risc
- La figura del formador
- Estils de formació
- La motivació a la formació
- Estratègies per millorar el clima d'aprenentatge a l'aula
- Estratègies de conducció de grups
- Recursos i dinàmiques per a treballar amb joves

1. CARACTERÍSTIQUES D'AQUESTA ETAPA EVOLUTIVA

- Construcció de la pròpia identitat, posant-lo tot en qüestió, rebel·lia, oposició i enfrontaments amb tendència a l'autoafirmació.
- Gran intensitat afectiva, ambivalència i contradiccions. Sentiments apassionats d'amor i odi. Variabilitat de l'estat anímic.
- Fantasiosos i imaginatius
- Moments de canvis en les relacions. Això implica esforç, inseguretat i angonya

2. FACTORS DE RISC

- Absència de vida familiar o manca de lligams afectius amb les figures parentals
- Desestructuració familiar. Baix nivell de cohesió i alt nivell de conflicte
- Tendència del nucli familiar a dipositar en el jove els conflictes familiars

- Absència de control parental o control desmesurat i/o incoherent
- Absència de models identificadors socialment vàlids, rols poc clarificats

3. CARACTERÍSTIQUES ESPECÍFIQUES DELS ALUMNES EN SITUACIÓ DE RISC

- Nivell d'autoestima molt baix
- Dificultats per assolir el pensament abstracte i per la simbolització. Lèxic pobre
- Antecedents de fracàs acumulats des de la seva infància i que configuren el seu autoconcepte. Els fracassos incrementen una opinió negativa de sí mateixos
- Conflictos d'identitat viscuts de manera angoixant
- Bloqueig en les relacions afectives
- Sentiments d'impotència, d'hostilitat i ràbia davant la societat
- Identificació amb models delinqüencials
- Egocentrisme. Incapacitat per posar-se en el lloc de l'altre
- Tendència a la satisfacció immediata de les necessitats i a l'actuació no meditada de la conflictivitat interna
- Baixa tolerància a la frustració
- Tendència a "l'acció"
- Tendència a la transgressió de les normes
- Impulsos agressius
- Tendències xenòfobes i racistes
- Consum de hachís, marihuana...
- Immigració: amb dificultats de llenguatge, integració social...

- Malalties mentals o retards mentals
- Alumnes en tractament de psicofàrmacs
- Baix nivell de formació bàsica reglada

4. LA FIGURA DEL FORMADOR I ESTRATÈGIES DE CONDUCCIÓ DE GRUPS

- **Estratègia autoritària**

El formador controla la conducta de l' alumne.

El paper del formador és establir i mantindre l' ordre en el grup mitjançant estratègies de control.

El formador "sap el que es fa" i això ho assoleix mitjançant la creació i l' establiment de regles i normes a l' aula.

- **Estratègia intimidatòria**

El formador té la necessitat de controlar la conducta de l' alumne.

Autoritat i intimidació són presents.

Les conductes intimidatòries per part del formador poden ser: ironia, sarcasme, crítica, amenaces...

Els efectes d' aquesta relació són negatius ja que desperten l' hostilitat de l' alumne, i trenca les relacions interpersonals entre el grup i el seu formador

- **Estratègia permissiva**

Fonamentada en una concepció de Rousseau de l' alumne.

L' aula ha de ser un entorn de llibertat on el formador i l' alumne gaudeixen d' actituds i conductes socials positives on explorar i desenvolupar la seva llibertat.

Les objeccions a aquesta teoria es fonamenten en la poca productivitat

- **Estratègia instruccional**

Programació, activitats ben organitzades, no fer interrupcions brusques, no ocupar massa temps en una activitat.

Una didàctica clara, interessant i adient és una prevenció eficaç als problemes de conducció a l' aula.

Motivació. El reforç positiu, la consideració de les seves expectatives, la consideració de les seves necessitats

- **Estratègia de la modificació de la conducta**

Es fonamenta en els principis de la psicologia conductual: el reforç positiu, el càstig, l'extinció i el reforçament negatiu

- **Estratègia del clima socioemocional**

Té les seves arrels en la psicologia clínica i la orientació.

Dóna gran valor a les relacions interpersonals positives.

Les actituds del formador són bàsiques per obtenir el màxim rendiment : autenticitat, sinceritat, confiança, comprensió empàtica...

- **Estratègia del procés grupal**

Es fonamenta en els principis de la psicologia social i la dinàmica de grups.

La tasca fonamental del formador és establir i mantindre un grup productiu i eficaç a l'aula.

5. LA MOTIVACIÓ A LA FORMACIÓ

Orientacions per treballar la motivació:

- Programar els continguts i ensenyar-los de manera que els alumnes puguin comprendre'ls i aplicar-los amb un nivell mitjà de dificultat.
- Presentar tasques assequibles a les possibilitats dels alumnes
- Promoure activitats en el que els riscos de fracàs siguin moderats
- Evitar crítiques davant els intents de col.laboració dels alumnes
- Vigilar que els alumnes amb un baix nivell de motivació aconseguixin petits èxits acadèmics per a que en un futur aspirin a fites que exigeixen esforços superiors.
- Fomentar el treball cooperatiu

- Programar les activitats de l'aula de manera que els alumnes puguin freqüentment prendre decisions

6. ESTRATÈGIES PER MILLORAR EL CLIMA D'APRENTATGE A L'AULA

- Tractar els temes a classe i relacionar-los amb les experiències i valors dels alumnes
- No adoptar una actitud dogmàtica, ni recolçar-se en la autoritat durant les explicacions, de manera que el alumne pugui també expressar els seus dubtes sense por a fer el ridícul.
- Afavorir les interaccions realitzant treballs en grup
- Mostrar-se confiat, assequible i obert als alumnes
- La metodologia variada manté i augmenta la motivació

7. ASPECTES DE LA COMUNICACIÓ

- ◆ 7% el llenguatge verbal (les paraules)
- ◆ 38% el llenguatge no verbal (l'entonació i la projecció de la veu)
- ◆ 55% el llenguatge visual (gestos, mirada, aspecte personal, posició...)

RETENCIÓ DE L'APRENTATGE

- ◆ 10% d'allò que escoltem
- ◆ 50% d'allò que escoltem i veiem
- ◆ 90% d'allò que escoltem , veiem i practiquem

BIBLIOGRAFIA

Albaladejo. *La Comunicació.Més enllà de les paraules,*
Ed. Graó, 2007

Galindo *Inteligencia Emocional para jóvenes*
Ed. Pearson Educación, 2003

Mendler, Allen *Cómo motivar a estudiantes pasivos y desinteresados*
Ed. CEAC, 2004